

SPRAWOZDANIE

Dyrektora

ŚLĄSKIEJ BIBLIOTEKI PUBLICZNEJ

imienia Józefa Piłsudskiego

z działalności Biblioteki

w roku 1938.

83

218595

1938

III

D-71/233

12.1. 12.-
(4 vol.)

Urzednicy:

- 1) Paweł Rybiński, dr filozofii, współprac. Komisji hist. lit. pol.
Pol. Akad. Umiej., dyrektor Biblioteki
- 2) Jacek Koraszewski, mgr filozofii, wicedyrektor Biblioteki
- 3) Józef Mayer, dr filozofii, bibliotekarz
- 4) Franciszek Prus, mgr prawa, asystent Biblioteki
- 5) Irena Strzodowa, kontr. asystentka
- 6) Alfred Piecha, mgr prawa i nauk ekonomiczno-politycznych,
kontr. asystent
- 7) Franciszek Szymiczek, mgr filozofii, kontr. asystent
- 8) Feliks Dłubek, asesor biblioteczny
- 9) Ludwik Brożek, prow. adiunkt biblioteczny
- 10) Marta Pampuchówna, absolwentka Szkoły Nauk Politycznych
w Warszawie, urzędniczka kontr.
- 11) Krystyna Ligoniówna, urzędniczka kontr.
- 12) Regina Roguszczaówna, urzędniczka kontr.
- 13) Franciszek Knejski, kancelista
- 14) Alfons Streczek, kontr. kancelista
- 15) Natalia Powroźnikówna, urzędniczka kontr.

Funkcjonariusze niżsi:

- 1) Teodor Siwy, starszy woźny
- 2) Teofil Richter, starszy woźny
- 3) Ignacy Tyrol, starszy woźny
- 4) Karol Piechula, kontr. woźny

II. Ruch służbowy

Śląska Rada Wojewódzka mianowała kontr. bibliotekarza w VII-ej grupie uposażenia dr Józefa Mayera stałym bibliotekarzem w tej samej grupie uposażenia z dn. 1.XI.1938 r.

Śląski Urząd Wojewódzki mianował kancelistę w XI-ej grupie uposażenia Franciszka Knejskiego kancelistą w X grupie uposażenia z dn. 1.IV.1938 r.

III. Podział czynności

- 1) Dr Paweł Rybicki - zarząd naczelny zakładu, nadto w szczególności bezpośrednie kierownictwo działu uzupełnienia księgozbioru i reorganizacja katalogu systematycznego.
- 2) Mgr Jacek Koraszewski - zastępstwo dyrektora, katalog systematyczny (przydział bieżących przybytków) i redakcja Wykazu literatury bieżącej o Śląsku wraz z referatem uzupełniania silesiaków.
- 3) Dr Józef Mayer - prowadzenie działu katalogu alfabetycznego i nadzór nad pracami w tym zakresie. Kierownictwo melioracji katalogowych. Współdział w referacie uzupełniania księgozbioru.
- 4) Mgr Franciszek Prus - referat działu egzemplarza obowiązkowego wraz z sporządzaniem wykazów bibliograficznych dla instytutu bibliograficznego przy Bibliotece Narodowej w Warszawie, referat działu czasopism i kontynuandów, przygotowanie materiału do "Wykazu" z zakresu egzemplarza obowiązkowego.
- 5) Irena Strzodowa - katalogowanie alfabetyczne książek /dawniejszego zasobu/, nadzór nad czytelnią główną i informacje biblioteczne dla czytelników.

- 6) Mgr Alfred Piecha - katalogowanie alfabetyczne /zasób dawniejszy/ z przydziałem systematycznym, referat nauk prawnych i ekonomicznych w uzupełnianiu księgozbioru, nadzór nad agendami sekretariatu i czynnościami niższych funkcjonariuszy, współpraca przy "Wykazie".
- 7) Mgr Franciszek Szymiczek - wypożyczalnia Biblioteki, rewizja materiałów szkontrum bibliotecznego, współpraca przy "Wykazie literatury bieżącej o Śląsku".
- 8) Feliks Dżubek - prowadzenie inwentarza ogólnego księgozbioru Biblioteki wraz z inwentaryzacją nabytków książkowych, referat konserwacji zbiorów.
- 9) Ludwik Brożek - referat wykonawczy zamówień i darów i księga wpływów. Przygotowanie materiału do "Wykazu", referat sielsiadców czeskich i piśmiennictwa czeskiego w uzupełnianiu księgozbioru.
- 10) Marta Pampuchówna - katalogowanie alfabetyczne (maszyn.) w szczególności wydawnictw ciągłych i druków starych, przygotowanie materiału do "Wykazu" z gazet.
- 11) Krystyna Ligoniówna - melioracje katalogowe, oraz katalogowanie nowych nabytków.
- 12) Regina Roguszczaówna - katalogowanie alfabetyczne (maszyn.) książek, wykazy nowych nabytków, przygotowanie materiału do "Wykazu".
- 13) Franciszek Knejski - stały dyżur w czytelni prawniczej oraz prace nad uporządkowaniem i spisaniem zbiorów niekompletnych czasopism.
- 14) Alfons Streczek - czynności kancelaryjne i sprawdzanie rachunków.
- 15) Natalia Powroźnikówna - prace maszynowe w pisowni i pomocnicze czynności biblioteczne.

Niżsi funkcjonariusze

- 1) Teodor Siny - księżnica
- 2) Teofil Richter - księgozbiór podręcznej czytelnicy, sygnowanie nabytków
- 3) Ignacy Tyrol - układanie kart w katalogach
- 4) Karol Piechula - czynności pomocnicze w kancelarii, poczta - nadto wszyscy usługi czytelnicy ogólnej i wypożyczalni.

IV. Prace naukowo-publicystyczne personelu

W roku sprawozdawczym dyr. dr Rybicki ogłosił drukiem: "O badaniu socjograficznym Śląska". Katowice 1938 Nakł. Instytutu Śląskiego. Zamieścił sprawozdania krytyczne w Nauce Polskiej i w Rocznikach dziejów społecznych i gospodarczych. - Przewodniczył w I-szym półroczu 1938 r. posiedzeniom Komisji socjograficznej przy Instytucie Śląskim. Wygłosił następujące odczyty: w Śląskim Towarzystwie Filozoficznym w marcu 1938 r. odczyt pt. "Nauka a element irracjonalny", w Towarzystwie Filozoficznym w Krakowie w kwietniu odczyt pt. "Uspołecznienie jako problem psychologiczny, w Kole Śląskim Związku Bibliotekarzy Polskich dnia 13 kwietnia odczyt pt. "Książka wczoraj i dzisiaj".

Wicedyrektor mgr Koraszewski prowadził redakcję "Wykazu literatury bieżącej o Śląsku". W marcu 1938 r. odbył 10-dniową podróż do Torunia i Wilna w celu zapoznania się z organizacją działów regionalnych w Książnicy im. Kopernika i Bibliotece Wróblewskich. Ogłosił drukiem dwa przyczynki w "Zaraniu Śląskim" r. 1938, oraz dwa w Roczniku Towarzystwa Przyjaciół Nauk na Śląsku; wygłaszał odczyty m. i. w Śląskim Związku Aka-

demickim pt. "Pogląd na wydawnictwa śląskie doby ostatniej" (w marcu 1938 r.)

Bibliotekarz dr Mayer wygłosił w dniu 9 lutego 1938 r. na posiedzeniu naukowym Koła Śląskiego Związku Bibliotekarzy Polskich w Katowicach odczyt pt. "Organizacje bibliotekarskie w Polsce i zagranicą". Ogłosił szereg artykułów, recenzji i korespondencji ze Śląska w pismach polskich - m.i.: "Aładża - skalny klasztor nad Czarnym Morzem z pierwszych wieków chrześcijaństwa", Ruch Słowiański /Lwów/ 1938, nr 2-3 i w odblacie: Lwów 1938;

"San Gimignano - miasto rodzinne Kallimacha", Tygodnik Ilustrowany 1938, nr 25;

"Piękno ziemi śląskiej", Tygodnik Ilustrowany 1938, nr 51;

"1400-lecie Świątyni Mądrości Bożej: Ayi Sofyi w Konstantynopolu", Tygodnik Ilustrowany 1938, nr 52;

"Śląsk widziany oczyma Włocha", Zaranie Śląskie 1938, nr 5;

"Wakacje w Rumunii", Dziennik Polski /Lwów/ nr 270-281 i w odblacie: Lwów 1938.

Asystent mgr Szymiczek ogłosił drukiem:

"Walka o Śląsk Cieszyński w latach 1914-1920" Katowice 1938 Nakł. Instytutu Śląskiego, str. 212;

"Śląskie Techniczne Zakłady Naukowe w Katowicach", Komunikaty Instytutu Śląskiego (seria III, nr 21);

"Der Oberschlesier" 1931/1936 [recenzja] Roczniki Tow. Przyj. Nauk na Śląsku VI. 1938;

"Rok 1866 - rok 1938", Kuźnica 1938, nr 6;

"Przyjaciele Polski w literaturze serbsko-łużyckiej", Kuźnica 1938, nr 8.

Nadto współpracował z redakcją czasopism "Powstaniec",

"Urzędnik polski na Śląsku", zamieszczał artykuły i recenzje w "Zaraniu Śląskim" i innych czasopismach.

Adiunkt biblioteczny p. Brożek ogłosił drukiem szereg artykułów i sprawozdań m.i.:

"Bibliografia Franciszka Popiołka" - z okazji 35-lecia pracy naukowej 1903-1938, Zaranie Śląskie r.1938, zesz.2;

... i Olszewicz W.: "Dyrektor Franciszek Popiołek", Zaranie Śląskie r.1938, zesz.2;

"Był i jest tylko jeden Śląsk", Powstaniec r.1938, nr 4;

"Wystawy na Śląsku" $\surd$ w latach 1932-1937, Roczniki Tow.Przyj. Nauk na Śląsku, t.6:1938;

"Śląski ruch bibliofilski", Zaranie Śląskie r.1938, nr 3, oraz mniejsze artykuły i sprawozdania w czasopismach.

V. Komisja Biblioteczna - nadzór nad Biblioteką

Komisja Biblioteczna odbyła posiedzenie w dniu 31 maja, przyjmując sprawozdanie dyrektora Biblioteki za rok 1937, przeprowadzając dyskusje nad sprawozdaniem i programem pracy na rok następny oraz podejmując szereg uchwał.

Sprawozdanie z posiedzenia podaje osobny protokół.

Śląska Rada Wojewódzka przyjęła sprawozdanie dyrektora Biblioteki na posiedzeniu w dniu czerwca 1938 r.

VI. Zbiory Biblioteki

Księgozbiór Śląskiej Biblioteki Publicznej wzrósł w roku sprawozdawczym o prawie 9.000 (dokładnie 8.993) tomów. Na przybytki składa się 4.496 dzieł i 1.819 broszur w łącznej liczbie 7.881 tomów oraz 1.112 tomów czasopism (w tym czaso-

pism nowych 211). Wzrost liczbowo tak znaczny, jak wzrost zbiorów w r. 1937, odznacza się jednak wydatniejszą przewagą materiału dziełowego nad broszurami. Największa część nabytków ma jako źródło zakup: mianowicie 2.607 dzieł i 794 broszur w łącznej liczbie 3.891 tomów; dochodzi do tego z prenumeraty 507 tomów czasopism. Pokażna liczba przybytków wpłynęła także w drodze darów; mianowicie 2.598 dzieł i broszur w łącznej liczbie 3.669 tomów i 371 tomów czasopism. Jednorazową wielką pozycję stanowi tu księgozbiór przejęty z Gimnazjum Państwowego z jęz. wykł. niemieckim w Chorzowie w liczbie prawie 2.000 tomów; poza tym wpłynął ofiarowany przez rodzinę księgozbiór po śp. drze Aleksandrze Szczopańskim, darami też zasilają Bibliotekę Towarzystwo Przyjaciół Nauk na Śląsku i Instytut Śląski i jednorazowo Główny Urząd Statystyczny w Warszawie. Egzemplarz obowiązkowy przyniósł w roku sprawozdawczym 106 dzieł i 210 broszur w łącznej liczbie 320 tomów; z tegoż źródła wpłynęło 234 tomów, dzienników i czasopism.

Uzupełnianie księgozbioru odbywało się według określonych statutem i programem pracy wytycznych. Największy nacisk położono na uzupełnienie księgozbioru piśmiennictwem naukowym ogólnym i specjalnym w zakresie siłesiaków, nauk prawniczych, nauk społecznych i nauk ekonomicznych. Wskazują na te cyfry; mianowicie z ogólnej liczby ponad 5.000 nowych pozycji książkowych (poza niewliczonym tu księgozbiorem chorzowskim) przypada na siłesiaka 663, na prawo 583, na nauki społeczne 242, na nauki ekonomiczne 554. Znaczących uzupełnień doznały również działy krajoznawstwa, historii i polityki. Inne działy zaopatrywano w najważniejsze podręczniki, dzieła

i opracowania encyklopedyczne obce oraz w szerokim zakresie, jak zawsze, w polską literaturę naukową.

W poszczególnych działach było wiele cennych nabytków. Silesiaca zaopatrywane były przede wszystkim w nową, stale wzrastającą, literaturę naukową polską i obcojęzyczną. Równocześnie postępował mozolny proces uzupełniania działu druków śląskich starszymi, tak niejednokrotnie rzadkimi i trudnymi do zdobycia, pozycjami. Przybywa w r. 1938 kilka druków z XVI wieku jak: Moibanus: Epistola consolatoria ad Christianos (Wrocław 1544), Der Stadt Bresslaw Gerichtsordnung (Wrocław 1591), przybywają późniejsze jak: Garve: Ueber die Lage Schlesiens (1788), Arnt: Sześć ksiąg o prawdziwym chrześcijaństwie (Brzeg 1844), szereg z pierwszej i drugiej połowy XIX wieku pochodzących kronik i historii poszczególnych miast śląskich. Sporo ciekawego materiału odnoszącego się do czasów nowszych znalazło się w cennym darze, złożonym Bibliotece przez rodzinę śp. Aleksandra Szczepańskiego, a także w mniejszym księgozbiorze, złożonym Bibliotece w darze po śp. drze K. Zabilskim.

Działem, który wydatnie nie tylko ilościowo, ale i jakościowo wzbogacił się w r. 1938 jest dział nauk prawnych, szczególnie zaś historia i nauka prawa międzynarodowego. Znaczenie historyczne mają takie pozycje jak: Leibnitz: Codex juris gentium (1693), Pufendorf: De jure naturae et gentium (1744), Schmauss: Corpus iuris gentium (1730), Burlamaqui: Principes du droit naturel (1747). Równocześnie wzrastał wydatnie zbiór nowych opracowań z zakresu prawa międzynarodowego (Anzilotti, Scelle, Strupp, Pradelle, Politis, Cosentini, Sukiennicki, Wiński). Poważnym uzupełnieniem zbiorów stały się dwie serie

czasopism, a mianowicie: seria "Revue générale de droit international public" oraz seria "Revue internationale de droit pénal" podobnie jak w zakresie wydawnictw źródłowych ostatnia seria (komplet tomów wydanych po wojnie) "Recueil général de traités" Martens' a. - Oczywiście poza tymi nabytkami z zakresu prawa narodów uzupełniano pilnie piśmiennictwo prawnicze w różnych jego działach aktualnych, tak z zakresu prawa publicznego, jak prywatnego. Ponieważ po odzyskaniu Zaolzia dało się zauważyć pewien brak tekstów ustawodawstwa czesko-słowackiego, sprowadzono pod koniec roku kilkadziesiąt tekstów i komentarzy do ustaw czeskich wydawnictwa Stiepla w Reichenbergu.

W związku z historią prawa wspomnąć wypada o dokonany w r. 1938 uzupełnieniu podstawowego wydawnictwa źródłowego "Monumenta Germaniae Historica"; została nabyta właśnie seria "Leges" i "Diplomata" - ciekawym nabytkiem z dziedziny historii politycznej jest 7-tomowa "Histoire générale de la diplomatie française" Flassan'a (1811).

W naukach społecznych Biblioteka uzupełniała swój zbiór rzadszymi pozycjami dawniejszymi (np. Levasseur, Cooley), kładąc oczywiście nacisk przede wszystkim jednak na piśmiennictwo nowe, zwłaszcza w dziedzinie socjologii, demografii i zagadnień ludnościowych oraz historii społecznej. Przybyło też kilka nowych opracowań samej historii nauk społecznych (Bogardus, Ellwood, Barnes-Becker). W naukach ekonomicznych uzupełnianie zbiorów dokonywało się w kilku kierunkach: więc w zakresie literatury teoretycznej i historycznej, dalej w zakresie podręczników informacyjnych (takich, jak np. Verwey: The economist's Handbook, 1937 lub praca zbiorowa "Die deutsche Bankwirtschaft", 1935-1938), wreszcie w dziedzinie wszystkich umiejętności, związanych z organizacją przedsiębiorstw gospodarczych. Tu

kładzie się nacisk zwłaszcza na wydawnictwa ważne dla górnictwa czy przemysłu hutniczego.

Także górnictwa i hutnictwa dotyczy znaczna część nabytków w zakresie nauk technicznych. Poza uzupełnieniami aktualnymi Biblioteka kładzie nacisk na dział historii górnictwa i hutnictwa, który zwolna rozwija się w ramach księgozbioru. W r.1938 przybyły dwie ciekawe i wartościowe pozycje: Agricola: De ortu et causis subterraneorum, 1612, Jars: Voyages métallurgiques, 1774. - W działach nauk przyrodniczych Biblioteka uwzględnia - obok zasadniczych opracowań teoretycznych - przede wszystkim piśmiennictwo, które może odpowiadać potrzebom regionu, więc opracowania z zakresu geologii stosowanej, mineralogii itp.; najcenniejszym nabytkiem r.1938 jest 12-tomowy "Traité de chimie minérale" Pascal'a (1931-1934).

Uzupełnienie księgozbioru w innych działach szło normalnymi torami. Biblioteka kładła nacisk na celowe uzupełnienia w zakresie filozofii i w niektórych działach historii powszechnej stosownie do przedsięwziętych zamierzeń; praca ta jest i będzie zresztą kontynuowana szczególnie w dziedzinie historii, gdzie obok działów dobrze i zasobnie reprezentowanych są zawsze jeszcze działy słabsze. Wartościowe nabytki miała Biblioteka w dziedzinie teologii i historii Kościoła (np. piękna "Histoire du christianisme" Dom Ch.Poulet'a) i w dziedzinie religioznawstwa porównawczego; przy dziale religioznawczym prowadzi się także masonica, do których stale przybywają nowe pozycje.

Obok działu historycznego Biblioteka prowadzi dział historiozofii i polityki, który stale i pilnie uzupełnia się nowymi nabytkami, uwzględniając zwłaszcza zagadnienia stosunków

polsko-niemieckich. Osobną grupę stanowi w obrębie tego działu polityka kulturalna wraz z zagadnieniami kultury współczesnej. W ciągu lat ostatnich Biblioteka zgromadziła znaczny zasób literatury o zagadnieniach kryzysu kultury współczesnej z dziełami najwybitniejszych przedstawicieli teorii kryzysowych jak: Znaniecki, Biedajew, Reynold, Mannheim, Huizinga, Suchodolski i inni.

Zgodnie z charakterem Biblioteki jako zakładu naukowego uzupełnia się w ograniczonym zakresie dział literatury pięknej, nabywając tylko wybitniejsze pozycje nowej literatury polskiej i w wyjątkowych przypadkach obcej. Biblioteka uzupełnia natomiast stale dział wydań zbiorowych obcych klasyków literatury, w które to wydania nie jest jeszcze dostatecznie zaopatrzona.

W r. 1938 nabyto w tym celu drogą antykwareczną w wydaniach oryginalnych dzieła (wybrane lub zbiorowe) Corneille'a, Racine'a, Flaubert'a, Dryden'a, a także pisarzy austriackich Nestroy'a, Anzengruber'a i Raimund'a.

Oczywiście, jak co nocnie, postępywało uzupełnienie księgozbioru w zakresie wydawnictw encyklopedycznych i bibliograficznych. Skompletowane zostały uzupełniającymi tomami "Enciclopedia Italiana" i "Encyclopaedia Britannica". W dziedzinie bibliografii poza wieloma bibliografiami specjalnymi nabyto Copinger'a Supplement (wyd. 1926) i Deschamps'a i Brunot'a Manuel du libraire (1878) -- znacznego wzbogacenia doznał dział statystyki ogólnej i demograficznej przez uzupełnienie wydawnictw Statystyki Polski oraz przez nabycie większego zasobu wydawnictw statystycznych czesko-słowackich (Statistika Československa).

Uzupełnienia księgozbioru w zakresie piśmiennictwa polskiego pozostają zawsze na pierwszym planie. Niemniej Biblio-

teka ma z lat dawniejszych pewne braki zwłaszcza w zakresie wielkich wydawnictw seryjnych. W r.1938 dzięki akcji wymiennej Instytutu Śląskiego udało się w dużym zakresie uzupełnić zasób wydawnictw Towarzystwa Naukowego Warszawskiego, a mianowicie Prace, Sprawozdania i Archiwa nauk specjalnych.

Rozumiejąc znaczenie zaopatrzenia Biblioteki w czasopisma naukowe, Dyrekcja Biblioteki i w r.1938 starała się o podniesienie liczby i zakresu czasopism przez Bibliotekę otrzymywanych. Rok 1938 przyniósł 56 nowych prenumerat; prawie połowa (27) przypada na czasopisma polskie bądź to nowe, bądź takie, których Biblioteka jeszcze poprzednio nie abonowała. Wśród czasopism zagranicznych znalazły się czasopisma polityczne, gospodarczo niemieckie, ważne dla tutejszego terenu, kilka czasopism technicznych, których abonament objęto w oparciu o wskazania miejscowego Stowarzyszenia Inżynierów i wreszcie grupa czasopism z zakresu higieny pracy i medycyny społecznej, z których to czasopism stale korzysta Redakcja "Gazety Lekarskiej" Śląska Polskiego.

Zbiory specjalne Biblioteki wzbogaciły się o 21 map (przeważnie są to mapy starsze Śląska i Polski) i 7 sztychów (sztychy dawnych miast polskich). Kilka pozycji przybyło również do skromnego działu rękopisów m.i.Psakterz pochodzący z XVII w. z Rudy Śląskiej. Jeden nabytek jest tu znacznej wartości: rękopis z końca XV w. tzw. "Miscelanea astrologica et alchymica", o którym Biblioteka pertraktowała jeszcze z końcem r.1937 i nabyła go ostatecznie w roku sprawozdawczym. Jest to właściwie rękopiśmienny zbiór traktatów i wykładów ówczesnych mistrzów Akademii Krakowskiej, sporządzony w Krakowie; zawiera także pisma pisarzy, pochodzących ze Śląska, w szczególności Jana

Głogowczyka.

VII. Opracowanie zbiorów i prace bibliograficzne

Opracowanie zbiorów w r.1938 objęło przede wszystkim katalogowanie i inwentaryzację świeżych nabytków. Skoncentrowanie pracy na tym materiale było i jest konieczne z uwagi na to, że właśnie uprzejmienie nowych wydawnictw ma największe znaczenie dla publiczności. Opracowanie dawniejszych zasobów nie wysunęło się w roku sprawozdawczym poza pracę nad segregacją zbiorów i ich katalogowaniem, dzięki jednak tym pracom materiał przygotowany do inwentaryzacji ostatecznej wzrósł znów o kilka tysięcy tomów.

Trwająca od lat kilku praca nad zupełnie nowym układem katalogu systematycznego została w r.1938 w głównej części doprowadzona do końca. Mianowicie opracowane zostały wszystkie działy naukowe (w liczbie 22), pozostawiono zaś na początek r.1939 materiał z zakresu polityki, literatury pięknej oraz wydawnictw nienaukowych treści ogólnej i różnej. Katalog systematyczny, który obejmuje szczegółową specyfikację działów i poddziałów, opartą na zasadach klasyfikacji nauk i na uwzględnieniu charakteru księgozbioru i potrzeb czytelniczych, pochłonął wiele pracy - potrzeba było bowiem poza klasyfikacją nowych nabytków przydzielić odpowiednio już dawniej skatalogowane zasoby.

Z przerabianiem katalogu systematycznego wiązała się równocześnie dosyć uciążliwa melioracja starszych kart katalogowych, które jako nadliwe lub niedostateczne w swym opisie trzeba było bądź dostosowywać do zasad obowiązującej obecnie

instrukcji katalogowej, bądź - w bardzo licznych przypadkach - zastępywać przez karty opracowane na nowo. Wystarczy wspomnąć, że w jednym dziale nauk prawnych zmeliorowano w ten sposób ponad 1.000 pozycji. Prace nad melioracją katalogu wpłynęły nawet na zwolnienie tempa innych prac bibliotecznych, przeprowadzenie ich jednak było koniecznością. Poza własnymi pracami wewnętrznymi Śląska Biblioteka Publiczna współpracowała z Biblioteką Narodową Józefa Piłsudskiego w Warszawie w zakresie centralnych kart katalogowych. W szczególności sporządzono katalog literatury zagranicznej, nabytej przez Śląską Bibliotekę Publiczną w r.1937 w liczbie 1.680 pozycji. Poza tym - kontynuując inicjatywę Kustosza Biblioteki Narodowej dra Piekarskiego - rozpoczęto prace nad uproszczonym katalogiem starodruków, również dla centralnej kartoteki Biblioteki Narodowej w Warszawie.

W zakresie prac bibliograficznych kontynuowała Biblioteka opracowanie "Wykazu literatury bieżącej o Śląsku", który pełni zadanie aktualnej bibliografii regionalnej i jest pomocą dla prac naukowych na Śląsku. W r.1938 wzrosła objętość i zawartość Wykazu, który w 4 zeszytach kwartalnych rejestruje 1533 pozycji na 110 stronach druku. Indeksy alfabetyczne i rzeczowe do rocznika 1938 są w opracowaniu.

W r.1938 Biblioteka ogłosiła przewodnik po Bibliotece pt. Śląska Biblioteka Publiczna im. Józefa Piłsudskiego, Katowice 1938, 80 str.53. Przewodnik obejmuje krótki opis powstania Biblioteki i charakterystykę jej zbiorów, wskazówki dla publiczności, jak ze zbiorów korzystać i wreszcie tekst zatwierdzonego przez Śląską Radę Wojewódzką regulaminu dla publiczności. W celach propagandowych rozesłano przeszło 200 egzemplarzy Przewodnika do bibliotek naukowych i publicznych, do redakcyj czaso-

pism i do osób czynnych na polu bibliotekarstwa naukowego; Przewodnik spotkał się z dodatnim omówieniem na łamach czasopisma "Bibliotekarz".

VIII. Uprzystępnienie zbiorów

Jako zakład poświęcony przede wszystkim celom naukowym Śląska Biblioteka Publiczna posiada ograniczony krąg czytelników; przychodzą do niej przede wszystkim ci, którzy potrzebują książki bądź dla pracy naukowej, bądź dla studium i wykształcenia ogólnego. Katowice, nie stanowiąc same większego centrum naukowego, nie mogą dostarczać też zbyt wielkiego kontyngentu właściwych czytelników. Mimo to czytelnictwo i korzystanie z zbiorów bibliotecznych wykazuje stałą, choć umiarkowaną, tendencję wzrostu. Tendencja ta wyraża się zarówno w liczbie wydawanych stale czytelnikom kart bibliotecznych, jak i w liczbie odwiedzin czytelniczych. W r.1938 wydano 849 kart bibliotecznych, co stanowi wzrost poważny w stosunku do r.1937, w którym kart wydano 687. Liczba odwiedzin w czytelni ogólnej wyniosła 6.407 (w roku ubiegłym było tych odwiedzin 6.147). Poza czytelnią ogólną funkcjonowała właściwie pierwszy rok (uruchomiono w grudniu 1937) czytelnia czasopism. Wykazuje ona osobno 1.113 odwiedzin czytelniczych, liczba ta zaś mogłaby prawdopodobnie wzrosnąć po uzyskaniu korzystniejszego pomieszczenia dla czytelni. Jest natomiast rzeczą charakterystyczną, że nie wykazuje wzrostu liczby odwiedzin, a nawet nieznaczne jej zmniejszenie czytelnia prawnicza. Było w niej w roku sprawozdawczym 2.495 odwiedzin (poprzednio 2.534). Na funkcjonowanie tej czytelni wpływa ujemnie jej odrębne pomieszczenie poza główną siedzibą Biblioteki.

Znaczny ruch, jak w latach poprzednich, tak i w roku 1938 skupiał się w wypożyczalni. Liczba czytelników nie wzrosła tutaj, wzrosła natomiast liczba dzieł wypożyczonych. W wypożyczaniu książek Biblioteka ogranicza się przy tym do dzieł naukowych lub służących do studium z wyłączeniem jednak dzieł i czasopism szczególnie cennych, które uprząstępnia się tylko w czytelniach. Wypożyczaniu nie podlega także księgozbiór podręczny czytelnictwa ogólnej; wypożycza się natomiast w zasługujących na uwzględnienie przypadkach dzieła z podręcznego księgozbioru czytelnictwa prawniczej na krótkie okresy czasu.

W ramach wypożyczalni przeprowadzono również wypożyczanie wymienne z innymi bibliotekami naukowymi polskimi, zwłaszcza z Biblioteką Jagiellońską i Biblioteką Uniwersytecką w Poznaniu. Ruch ten nie przybiera wprawdzie większych rozmiarów liczbowych, spełnia jednak ważne zadanie. Na tej bowiem drodze Biblioteka sprowadza dla swoich czytelników dzieła rzadkie dziś lub zupełnie niepodobne do nabycia i umożliwia pracę naukową na miejscu, z drugiej zaś strony uprząstępnia badaczom zamiejscowym rzadsze pozycje naszego księgozbioru, zwłaszcza z dziedziny siłosiaków.

Statystyka dzieł wypożyczonych w r. 1938 rzuca światło na kształtowanie się zainteresowań czytelników. Największa liczba przypada na literaturę piękną, co się tłumaczy wypożyczaniem przez młodzież tekstów, objętych lekturą szkolną; tzw. beletrystyki Biblioteka czytelnikom w drodze wypożyczania nie udziela. Z kolei największe cyfry przypadają na historię oraz etnografię i umiejętności pokrewne (2.089 dzieł), dalej na grupę nauk społecznych i ekonomicznych wraz z polityką (łącznie 1.207 dzieł), z kolei na literaturę filozoficzną i pedagogiczną (842 dzieł), wreszcie na siłosiaka (814 dzieł). Inne grupy

Nauk mają cyfry mniejsze.

Jeśli chodzi o społeczny zasięg czytelnictwa, obejmuje ono przedstawicieli wszystkich stanów i zawodów. Najliczniej korzystają z Biblioteki studenci szkół wyższych, starsza młodzież szkolna, nauczyciele i wreszcie urzędnicy, przy czym zaznacza się większy udział urzędników państwowych i samorządowych, aniżeli prywatnych.

Jaki jest udział badaczy, którzy korzystają z Biblioteki jako warsztatu pracy ściśle naukowej - niepodobna statystycznie określić. W każdym razie chociaż liczebnie niewielki ten krąg pracujących naukowo, czy to nad zagadnieniami śląskimi, czy też w innych dziedzinach, zawsze istnieje wśród czytelników, a Biblioteka stara się otoczyć ich pracę szczególną opieką. Poza tym Śląska Biblioteka Publiczna pozostaje w kontakcie z instytucjami, czy to w naukowym, czy w społeczno-gospodarczym charakterze, uwzględniając ich dezyderaty i udzielając im do korzystania swoich zasobów. Tak była Biblioteka w r.1938 w kontakcie z Wyższym Studium Nauk Społecznych i Gospodarczych, z Śląskim Biurem Statystycznym, także z Izłą Handlową i Przemysłową, - które w okresie pilnych prac gospodarczo-statystycznym w miesiącach jesiennych korzystała z materiałów książkowych Biblioteki.

=====

To, by zbiory Śląskiej Biblioteki Publicznej w większej, niż dotychczas mierze, mogły być użytkowane - zależy od kilku czynników. Jeden z tych czynników leży całkowicie poza obrębem środków i działania samej Biblioteki: mamy tu na myśli żywszy rozwój Katowic jako pewnego ośrodka intelektualnego i naukowego. Bez wątpienia zaznacza się w latach ostatnich pewien postęp w tej mierze, nie wyczerpujący jednak przyszłych możliwości. Im bardziej pomnożą się ośrodki ruchu naukowego na Śląsku - tym bardziej użyteczność istnienia i działania Śląskiej Biblioteki Publicznej będzie się mogło okazać.

Inny czynnik już od Biblioteki i dawnych jej środków zależący - to sam rozwój zbiorów. Doświadczenie wykazuje, iż rozwój zbiorów wielostronny (przy zachowaniu jednak skoncentrowanej uwagi na pewne działy jako pierwszoplanowe) przynosi korzystne rezultaty. Krąg zainteresowań czytelniczych jest bardzo szeroki i tylko stopniowo ulepszając i wzbogacając zawartość poszczególnych działów Biblioteka może przyciągać do siebie szersze rzesze czytelników o zainteresowaniach poważnych. Biblioteka musi przeto utrzymywać z jednej strony ciągłą dbałość o systematyczne uzupełnianie księgozbioru w działach dziś już dobrze postawionych (silesiaca, nauki społeczne, ekonomiczne, prawnicze), z drugiej strony kolejno przeprowadzać większe uzupełnienia w poszczególnych działach, gdzie dają się zauważać jeszcze większe braki.

Ulepszenia katalogu - zwłaszcza w zakresie katalogu systematycznego - sprzyjają oczywiście rozwojowi czytelnictwa. Poza tym jednak, ^{co}przynosi samo opracowanie zbiorów, ważną jest kwestia pomieszczenia zbiorów i lokalowych warunków ich uprzystępnienia. Dzisiejsza raczej prowizoryczna siedziba Bibliote-

ki przedstawia z tego punktu widzenia wiele niedogodności. Najlepsza część lokali - Czytelnia ogólna - nie może pomieścić całego podręcznego księgozbioru, jaki w niej winien się znajdować. Druga czytelnia - prawnicza - mieści się oddzielnie w gmachu Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego, nieodzowne zaś w tych warunkach rozbiore zbiorów prawniczych wybitnie nie sprzyja czytelnictwu naukowemu. Czytelnia czasopism mieści się w pomieszczeniu całkowicie niedostatecznym. Wreszcie fatalnie ciasne i niewygodne jest pomieszczenie katalogów dla publiczności. Niektóre z tych bolączek mogą i winny być usunięte przez jak najszybszy przydział nowych pomieszczeń w samym gmachu Domu Oświatowego. Będzie to jednak zawsze rozwiązanie prowizoryczne - faktycznie bowiem wraz z wzrostem zbiorów i agend staje się dla Biblioteki uzyskanie własnego, celowo zbudowanego gmachu, warunkiem dalszego istnienia i rozwoju.

Z prac, które dziś Śląska Biblioteka Publiczna przeprowadza i które będzie kontynuować, można zwrócić osobną uwagę na współudział Biblioteki w ogólnopolskich centralnych pracach bibliotekarskich. Okazuje się, że nawet skromny zasób starodruków Biblioteki nie jest w ogólnopolskiej skali bez znaczenia - ze względu na odrębny charakter tutejszych zbiorów. Udział Śląskiej Biblioteki Publicznej w katalogach centralnych ułatwi w przyszłości znajomość i użytkowanie zbiorów jej, mających w niejednym względzie rysy odrębne, także i poza obrębem Śląska.

Statystyka nabytków za rok 1938
Wykaz książek, broszur i czasopism według
języka i sposobu nabycia.

w językach	O g ó ł e m					Zakup i prenumerata					D a r y					emplarz obowiązkowy				
	Dzieła i broszury Czasopisma					Dzieła i broszury Czasopisma					Dzieła i broszury Czasopisma					Dzieła i broszury Czasopisma				
	dzieł	broszur	w to- mach	poz.	tom.	dzieł	brosz.	w to- mach	poz.	tom.	dzieł	brosz.	w to- mach	poz.	tom.	dzieł	brosz.	w to- mach	Poz.	tom.
polski	1706	1102	3248	143	608	1093	435	1731	38	248	512	476	1220	81	174	101	191	297	24	186
francuski	418	15	459	11	147	415	11	452	10	141	1	4	5	1	6	2	-	2	-	-
niemiecki	1528	646	3092	41	301	623	312	1125	19	101	903	315	1946	18	156	2	19	21	4	47
angielski	308	4	356	6	16	308	4	356	5	15	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
włoski	16	2	19	-	-	16	1	18	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-
czeski	60	7	79	3	31	57	5	74	-	2	3	2	5	3	29	-	-	-	-	-
łaciński	180	-	243	-	-	23	-	31	-	-	156	-	211	-	-	1	-	1	-	-
inne	280	43	385	7	9	72	26	104	-	-	208	17	281	7	9	-	-	-	-	-
ogółem:	4496	1819	7881	211	1112	2607	794	3891	72	507	1783	815	3669	110	371	106	210	321	29	234

6315

3401

2598

6

Do rubryki darów wciągnięto 1136 dzieł w 1940 tomach, które wpłynęły do zbiorów z biblioteki
Gimnazjum Państwowego z językiem wykładowym niemieckim w Chorzowie.

Dubletów 194

Wykaz dzieł nabytych
(bez czasopism)
według przynależności działowej

R o k 1 9 3 8	Ilość dzieł
SL Silesiaca	663
T Teologia	181
R Religioznawstwo	44
F Filozofia	168
N Naukoznawstwo	155
S Nauki społeczne	242
E Nauki ekonomiczne	554
P Prawo	583
J Językoznawstwo	68
L Historia literatury	175
LP Literatura piękna	350
Sz Sztuka	88
K Krajoznawstwo	282
H Historia	319
PL Polityka	254
M Matematyka	66
G Geologia, geografia	111
B Biologia	93
Z Uprawa ziemi	103
RT Rękodzieło - Technika	191
W Wojskowość	94
LD Medycyna	141
EC Encyklopedie i wyd.ogóln.-naukowe	120
O Wydawnictwa ogólne nienaukowe	66
BG Bibliografia	68
O g ó ł e n:	5179

Statystyka czasopism
Czasopisma otrzymane przez Śląską Bibliotekę Publiczną
w roku 1938
Rocznik bieżący - Ilość pozycji

w językach	P r e n u m e r a t a					D a r y					Egzemplarz obowiązkowy					Ł a c z n i e				
	Rok sprawozd.	Rok porówn.	Nowe prenum.	Zaprzest. prenum.	Przyrost wz. ubytk.	Rok sprawozd.	Rok porówn.	Nowe dary nadysłać	Zaprzest.	Przyrost wz. ubytk.	Rok sprawozd.	Rok porówn.	Nowe pozyc.	Przyst. wychodz.	Przyrost wz. ubytk.	Rok sprawozd.	Rok porówn.	Nowe pozycje	Skreśl. pozycje	Przyrost wz. ubytek
	1938	1937				1938	1937				1938	1937				1938	1937			
polskim	178	152	27	1	26	85	65	42	22	20	165	150	24	9	15	428	367	93	32	61
niemieckim	92	76	17	1	16	6	17	1	12	-11	33	31	4	2	2	131	124	22	15	7
francuskim	46	39	7	-	7	2	6	-	4	-4	-	-	-	-	-	48	45	7	4	3
angielskim	8	3	5	-	5	-	7	-	7	-7	1	-	1	-	1	9	10	6	7	1
czeskim	2	4	-	2	-	1	-	1	-	1	-	-	-	-	-	3	4	1	2	1
w innych językach	-	-	-	-	-	3	17	2	16	-14	-	-	-	-	-	3	17	2	16	14
	326	274	56	4	54	97	112	46	61	-15	199	181	29	11	18	622	567	131	76	55

Stan księgozbioru z dnia 31 XII 1938 r.

			Nowe pozycje Tomów ogółem	
1.		Stan z dnia 31 XII 1937		94803
2.	Rok 1938	Zakup i prenumerata	3471	1398
3.	Rok 1938	Dary	2708	4040
4.	Rok 1938	Egzemplarze obowiązkowe	345	555
5.	Rok 1938	Nabytki ogółem	6526	8993
6.		Stan z dnia 31 XII 1938		103796
7.	Rok 1938	Dublety /nowe/	194	194
8.	Rok 1938	Dublety i druki uszkodzone wvdzielone z danego zasobu	452	673
9.		Dublety i druki zbędne ogółem		11470

Uwaga: Poz.1. to stan z dnia 31 XII 1937 /według sprawozdania za ten rok/,
zmniejszony o 673 tomów, wydzielonych do dubletów. Stan obejmuje
zbiory zinwentaryzowane oraz zbiory rejestrowane prowizorycznie.

CZYTELNIA OGÓLNA

Statystyka ogólna za rok 1938

Miesiąc	Liczba dni otwarcia	Ogólna liczba czytelników	Kobiet	Mężczyzn	Przeciętnie dziennie	Ilość wyda-nych dzieł	Ilość wyda-nych tomów
Styczeń	24	568	88	480	24	246	264
Luty	23	549	60	489	23	273	299
Marzec	27	622	105	517	23	314	341
Kwiecień	24	628	92	536	26	245	300
Maj	25	329	57	272	13	279	201
Czerwiec	23	380	50	330	16	126	140
Lipiec	26	570	69	501	15	120	129
Sierpień	26	465	79	386	18	168	180
Wrzesień	26	620	98	522	24	261	306
Paździer.	26	687	121	566	27	369	401
Listopad	24	619	81	538	25	361	409
Grudzień	24	570	92	478	23	250	278
Łącznie:	298	6407	992	5415	21	3012	3248

CZYTELNIA OGÓLNA

Statystyka czytelników za rok 1938

Miesiąc	Ogółem	Studenci uniwers.	Uczniowie szkół śred.	Nauczyciele	Urzednicy państw. i samorz.	Urzednicy prywat.	Woj-sko	Ducho-wień-stwo	Sędzio-wie	Wolne zawod-prawni	Inne wolne zawod.	Pracown-fizycz.
Styczeń	568	145	114	105	95	29	1	3	2	21	39	14
Luty	549	128	120	91	84	31	2	4	5	29	32	23
Marzec	622	151	127	113	102	34	2	3	1	30	41	18
Kwiecień	628	171	122	101	109	30	3	8	6	9	54	15
Maj	329	91	38	84	56	12	1	4	2	4	28	9
Czerwiec	380	64	71	73	92	27	2	6	3	8	20	14
Lipiec	370	82	66	71	70	17	-	8	5	14	25	12
Sierpień	465	126	75	83	93	19	-	7	4	16	25	17
Wrzesień	620	171	121	92	105	23	5	9	12	21	42	19
Paździer	687	160	161	96	109	48	7	11	11	23	35	26
Listopad	619	123	147	101	108	25	-	2	4	19	58	32
Grudzień	570	174	105	93	91	29	5	2	-	18	34	19
Łącznie:	6407	1586	1267	1103	1114	324	28	67	55	212	433	218

CZYTELNIA PRAWNICZA

Statystyka ogólna za rok 1938.

Miesiąc	Liczba dni otwar- cia	C z y t e l n i a			W y p o ż y c z a l n i a		
		Ogółem	Mężczyzn	Kobiet	Ilość osób pożyczaj.	Ilość wydanych dzieł	Ilość wydanych tomów
Styczeń	24	180	159	21	71	102	116
Luty	23	236	221	15	68	79	89
Marzec	25	192	181	11	58	87	99
Kwiecień	24	212	200	12	76	112	128
Maj	24	216	202	14	84	108	124
Czerwiec	23	215	201	14	67	91	105
Lipiec	26	200	192	8	56	78	101
Sierpień	26	194	183	11	57	76	83
Wrzesień	26	243	228	15	71	97	110
Paździer	26	210	200	10	61	77	83
Listopad	24	208	200	8	69	82	89
Grulzień	25	189	175	14	58	83	96
Łącznie:	296	2495	2342	153	796	1072	1223

CZYTELNIA PRAWNICZA

Statystyka czytelników za rok 1938

Miesiąc	Ogółem	Studenci uniwers.	Uczniowie szk. średn.	Nauczyciele	Urzednicy państw. i sam.	Urzedn. prywat.	Woj-sko	Ducho-wni	Sędzio-wie	Wolne zawody prawa.	Inne wolne zawody	Pracowni fizycz.
Styczeń	180	15	8	10	79	19	-	-	4	22	20	3
Luty	236	15	3	23	85	31	-	-	9	39	18	13
Marzec	192	19	2	19	65	15	-	2	4	42	19	5
Kwiecień	212	18	1	14	90	22	-	-	4	36	21	6
Maj	216	9	2	14	96	31	-	-	3	40	19	2
Czerwiec	215	13	2	16	81	28	3	-	15	33	20	4
Lipiec	200	11	2	14	81	33	-	-	1	32	24	2
Sierpień	194	5	1	8	95	24	-	1	7	28	20	5
Wrzesień	243	28	3	7	100	22	1	-	10	35	30	7
Paździer	210	9	3	12	93	23	1	3	3	43	17	3
Listopad	208	7	-	23	83	24	-	-	12	31	28	-
Grudzień	189	10	1	21	80	20	-	1	7	19	29	1
Łącznie:	2495	159	28	181	1028	292	5	7	79	400	265	51

WYPOŻYCZALNIA

Statystyka ogólna za rok 1938

Miesiąc	O S O B			D Z I E Ł			
	Ogółem	Mężczyzn	Kobiet	Zamówionych	Wypożyczonych	Wypożyczonych w tomach	Niewypo- życzonych
Styczeń	601	451	150	1782	1155	1412	627
Luży	603	456	147	1793	1147	1298	646
Marzec	597	446	151	1490	1199	1436	291
Kwiecień	554	420	134	1401	1136	1340	265
Maj	397	308	89	1192	789	891	403
Czerwiec	405	284	121	1058	868	1036	190
Lipiec	600	440	160	923	744	844	179
Sierpień	404	306	98	1117	919	1030	198
Wrzesień	555	416	139	1307	1077	1299	230
Październik	558	419	139	1408	1141	1369	267
Listopad	538	414	124	1293	1071	1230	222
Grudzień	622	490	132	1562	1285	1529	276
Łącznie:	6434	4850	1584	16325	12531	14714	3794

WYPOŻYCZALNIA

Statystyka czytelników za rok 1938

Miesiąc	Ogółem	Studenci szkół wyższych	Uczniowie szkół średnich	Nauczyciele	Urzednicy państwowi Kom. i sam.	Urzedn. prywat.	Woj- skowi	Ducho- wni	Sędzio- wie	Wolne zawody prawne	Inne wolne zawody	Praco- wnicy fizycz.
Styczeń	601	127	186	76	99	41	5	2	5	4	43	13
Luty	603	74	182	74	108	67	2	7	8	19	50	12
Marzec	597	89	161	78	118	48	1	9	8	9	66	10
Kwiecień	554	81	148	84	88	70	-	2	6	9	58	9
Maj	397	41	138	57	79	44	2	6	2	5	32	15
Czerwiec	405	85	83	44	73	55	1	3	1	7	44	4
Lipiec	600	163	122	70	76	36	1	10	6	23	53	40
Sierpień	404	76	72	47	76	75	1	6	3	3	33	12
Wrzesień	555	116	118	68	98	73	-	6	4	10	41	21
Paździer	558	116	151	58	97	73	1	3	1	11	41	6
Listopad	538	69	146	55	105	68	1	4	2	12	48	8
Grudzień	622	130	151	57	105	90	3	1	8	17	43	17
Łącznie:	6434	1167	1658	768	1022	740	18	59	54	129	552	167

WYPOŻYCZALNIA

Statystyka dzieł wypożyczonych za rok 1938

Miesiąc	Ogółem	Liczba tomów	Liczba dzieł według treści:												Czaso- pisma
			Ogólne	Teol. Relig	Filoz. Pedag.	Społ. Ekon. Polit	Prawo	Filo- logia	Sztuki piękne	Histor Krajoz	Matem Przyr	Stoso wane	Liter piękn	Sile- siaca	
Styczeń	1155	1412	70	27	72	71	15	42	48	180	34	45	446	93	12
Luty	1147	1298	131	43	83	108	40	39	40	190	26	38	340	58	13
Marzec	1199	1436	98	21	88	111	12	28	33	186	40	34	456	80	12
Kwiecień	1136	1340	92	22	89	89	14	34	38	201	33	44	377	88	14
Maj	789	891	5	14	40	85	13	8	56	142	46	23	257	73	27
Czerwiec	868	1036	34	18	46	110	12	23	23	153	32	29	341	39	8
Lipiec	744	844	48	37	94	72	15	14	33	102	35	20	242	32	8
Sierpień	919	1030	28	20	53	76	2	18	17	150	32	31	419	58	15
Wrzesień	1077	1299	60	20	84	88	10	23	30	160	59	34	392	87	20
Pazdzier	1141	1369	57	14	68	111	31	16	29	215	81	41	409	47	21
Listopad	1071	1230	44	18	40	122	9	15	32	214	73	26	362	89	27
Grudzień	1285	1529	64	25	85	164	28	23	35	196	91	37	439	70	28
Łącznie:	12531	14714	741	279	842	1207	201	283	414	2089	582	402	4072	814	205

CZYTELNIA CZASOPISM

Statystyka ogólna za rok 1 9 3 8

Miesiąc	Liczba dni otwarcia	Ogólna liczba czytelników	Mężczyzn	Kobiet	Przeciętnie dziennie
Styczeń	24	81	78	3	3
Luty	23	77	70	7	3
Marzec	27	90	86	4	3
Kwiecień	24	76	70	6	3
Maj	25	98	88	10	4
Czerwiec	23	66	60	6	3
Lipiec	26	45	43	2	2
Sierpień	26	108	93	15	5
Wrzesień	26	126	112	14	5
Paździer	26	111	101	10	5
Listopad	24	123	108	15	5
Grudzień	24	112	100	12	5
Łącznie:	298	1113	1009	104	4

CZYTELNIA CZASOPISM

Statystyka czytelników za rok 1938

Miesiąc	Ogółem	Studenci uniwers.	Uczniowie szk. sred.	Nauczyciele	Urzęd. państ. i sam.	Urzęd. pryw.	Wojsko	Duchow.	Sędziowie	Wolne zawody prawne	Inne wolne zawody	Pracow. fizycz.
Styczeń	81	18	2	14	20	5	1	1	-	-	16	4
Luty	77	20	2	21	24	-	-	1	-	4	4	1
Marzec	90	20	6	18	21	8	3	2	1	4	6	1
Kwiecień	76	21	8	17	15	6	-	-	-	5	4	1
Maj	98	18	10	19	21	12	1	3	1	6	3	4
Czerwiec	66	12	10	21	11	5	1	2	-	3	1	-
Lipiec	45	13	8	11	7	3	-	-	-	-	3	-
Sierpień	108	31	6	12	36	12	1	-	-	6	4	-
Wrzesień	126	29	18	24	31	18	1	-	-	2	3	-
Paździer	111	21	14	19	25	16	-	3	-	4	6	3
Listopad	123	24	17	17	30	11	5	4	2	5	6	2
Grudzień	112	18	24	15	17	12	1	5	3	6	7	4
Łącznie:	1113	244	125	208	258	108	14	21	7	45	63	20

Biblioteka Śląska

218595 1938

III

Prasa Śląska

SL

kdd — 915/65 30 000